
Påbud til helsetjenestevirksomheter

RETT OG URETT

PREBEN AAVITSLAND

Tidsskriftet

I henhold til lov om statlig tilsyn med helsetjenesten § 5, sykehusloven § 18 og kommunehelsetjenesteloven § 6-3, kan Statens helsetilsyn gi påbud om retting dersom virksomhet drives på en måte som kan ha skadelige følger for pasienter eller andre, eller som på annen måte er uheldig eller uforsvarlig. Statens helsetilsyn refererer i sin årsrapport for 1999 de fem sakene som førte til varsel om påbud til eiere av virksomheter i helsetjenesten (1). Per februar 2000 har det ikke vært nødvendig å følge opp varslene med vedtak om påbud.

Helsetilsynet gjengir de fem sakene slik (1): "Stavanger kommune på grunnlag av uforsvarlige forhold ved Øyane alders- og sykehjem, bl.a. ved at beboere i perioder ikke kunne gis tilstrekkelig hjelp ved måltider, til toalettbesøk og til å komme opp av sengen og derved ikke fikk dekket sine grunnleggende behov. Forholdene ble utbedret og det ble ikke nødvendig å gi påbud.

Masfjorden kommune på bakgrunn av uforsvarlige forhold ved Masfjorden alders- og sykehjem, bl.a. ved at aldersdemente beboere på grunn av konstant overbelegg ble utsatt for uro og ustabilitet i sin hverdag og således heller ikke fikk nødvendig tilsyn, pleie og omsorg. Tilbud om fysioterapi og rehabilitering var generelt mangelfulle. Saken er fortsatt til behandling per mars 2000.

Nordland fylkeskommune på bakgrunn av uforsvarlige forhold ved medisinsk avdeling ved Nordland sentralsykehus, da det manglet fysisk tilrettelegging for uforstyrret kommunikasjon mellom lege og pasient og ved at det derved oppsto risiko for at undersøkelser ikke ble foretatt på en forsvarlig måte, samt at regler om taushetsplikt ikke kunne overholdes. Etter en dialog ble konkrete planer for utbedring lagt fram og grunnlaget for påbud ble ansett å være falt bort.

Hordaland fylkeskommune på grunnlag av uforsvarlig lang ventetid på palliativ og kurativ strålebehandling ved onkologisk avdeling på Haukeland Sykehus. Da varsel om påbud ble gitt var ventetiden på 10 uker på kurativ behandling og 10 – 12 uker på palliativ behandling. Etter en omfattende dialog ble det lagt fram konkrete planer for reduksjon av ventetiden og grunnlaget for påbud ble ansett å ikke lenger være til stede. Fylkeslegen er imidlertid bedt om å følge situasjonen.

Sør-Trøndelag fylkeskommune på bakgrunn av en uforsvarlig overbeleggsituasjon ved Regionsykehuset i Trondheims medisinske avdeling. Overbelegg ved avdelingen har vært betydelig både i 1998 og 1999. På det tidspunkt varslet ble gitt, var det et totalt overbelegg på 31 pasienter ved avdelingen. Gjennom 1999 er det dokumentert et overbelegg på 15 – 20 utover ordinær sengekapasitet. Etter Helsetilsynets vurdering medførte situasjonen at det var vanskelig å ivareta pasientenes integritet og rettssikkerhet, risiko for smitte og sykehusinfeksjoner samt fare for at det oppstår feil. På bakgrunn av at situasjonen forverret seg ytterligere mot jul, ba Helsetilsynet om plan for utbedring både på kort og lang sikt.”

LITTERATUR

1. Statens helsetilsyn og fylkeslegene. Årsrapport 1999. Oslo: Statens helsetilsyn, 2000.

Publisert: 30. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juni 2026.